

ĐỆ TỬ QUY VÀ TU HỌC PHẬT PHÁP

Giám định Lão Pháp Sư Tịnh Không

Chủ giảng thầy Thái Lễ Húc

Giảng từ ngày 6/3/2005 đến ngày 13/03/2005 tại Tịnh Tông Học Hội Australia

TẬP 38

Kính thưa sư phụ thượng nhân, kính thưa các vị pháp sư, các vị đồng tu, A Di Đà Phật!

Buổi sáng chúng ta nhắc tới, khắp nơi đều có rất nhiều vị Thánh Triết lưu danh trong lịch sử, cũng đại biểu phong khí nhân văn của nơi đó, cho nên tôi cũng có thói quen khi tới một nơi, thì tìm hiểu xem nơi đó có những vị Thánh Triết nào. Lúc tới Phúc Châu, đi tham quan nhà kỷ niệm của Lâm Tắc Từ, sáng nay chúng ta cũng nhắc tới, Lâm Tắc Từ dùng phương pháp vật lý làm ra hành động tiêu hủy thuốc phiện quy mô khá lớn, tiêu hủy chỗ thuốc phiện này, cho nên chỉ cần có tâm, khoa học của ông ấy cũng sẽ tiến triển rất nhanh. Mà Lâm Tắc Từ khá có kinh nghiệm về mặt thủy lợi, sau đó lúc ông bị đày tới biên cương, ông không hề suy sụp chán nản, ngược lại có thể “gặp hoạn nạn thì xử trí theo hoạn nạn”, vẫn tận tâm tận lực chăm sóc người dân địa phương, làm công việc kiến thiết thủy lợi. Cho nên việc kiến thiết thủy lợi của Lâm Tắc Từ, cho đến ngày nay vẫn còn ảnh hưởng tới người dân vùng biên cương, rất dễ vận hành.

Ban đầu lúc Lâm Tắc Từ dẫn binh là men theo bờ Đông Nam, dẫn dắt binh lính khá tốt, liên quân Anh Pháp tới bờ đông nam, không dám trực tiếp đối đầu với ông, ngược lại đi vòng tới cảng khẩu phía Bắc để đánh trận. Cho nên họ cũng rất sợ Lâm Tắc Từ. Nhưng bởi vì lúc đó triều đình khá hủ bại, lúc liên quân Anh Pháp trực tiếp ép tới thành Bắc Kinh, Lâm Tắc Từ bị điều đi, sau đó bị đày tới biên cương. Cho nên thực tình mà nói, nước khác có mạnh tới đâu, chỉ cần nội bộ của đất nước mình không loạn thì người khác cũng không cách nào ức hiếp được. Chính là bởi vì lúc đó hiện tượng hủ bại của triều đình nghiêm trọng, cho nên mới khiến cho dân chúng lâm than.

Trong trải nghiệm cuộc đời của Lâm Tắc Từ, ông đã viết “mười điều vô ích”, nói cho chúng ta, trong cuộc đời chỉ cần bạn không hạ thủ từ căn bản thì sẽ uống công một phen, sẽ trôi qua vô cùng trống rỗng, cho nên mười điều này đáng để chúng ta tư duy. “Mười điều vô ích”: bất hiếu cha mẹ, thờ thần vô ích; anh em bất hòa, kết

bạn vô ích; tâm còn bất thiện, phong thủy vô ích; hành vi cử chỉ không đoan chính, đọc sách vô ích; kiêu căng ngạo mạn, học rộng vô ích; làm việc sai trái, thông minh vô ích; thời vận không thông, vọng cầu vô ích; chẳng giữ nguyên khí, uống thuốc vô ích; trộm cắp của người, bố thí vô ích; dâm tà phóng túng, âm đức vô ích. Từ “mười điều vô ích” này chúng ta cũng có thể cảm nhận được, Lâm Tắc Từ cũng nhận mạnh cuộc đời phải coi trọng thực chất, không thể coi trọng hình thức, coi trọng bề ngoài rỗng tuếch.

Thứ nhất, “bất hiếu cha mẹ, thờ thần vô ích”. Ngay cả cha mẹ cũng bất hiếu, ngày ngày lạy thần, thậm chí bố thí rất nhiều tiền để xây chùa, xây miếu, có tác dụng hay không? Không có tác dụng! Quan trọng nhất là phải làm theo lời dạy bảo của Thánh Hiền, lời dạy bảo của các vị Thần Triết thì mới có thể thật sự đạt được thọ dụng. Mà tất cả những lời dạy của các vị Thánh Triết có thành tựu trên thế gian vừa mở đầu chắc chắn là nhấn mạnh lấy hiếu đạo làm gốc. Cho nên nhà Nho nói “hiếu là gốc của đức hạnh”; nhà Phật nói “chánh nhân tịnh nghiệp của ba đời chư Phật”, cũng là bắt đầu làm từ phước thứ nhất: “hiếu dưỡng cha mẹ”; trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên của Đạo gia cũng nhắc tới “giữ đạo trung hiếu, hòa ái kính thuận; sửa mình chân chánh, cảm hóa người khác”. Cho nên căn bản của đức hạnh nhất định đều là bắt đầu cảm rỗi từ hiếu đạo, mà đức là căn cơ của vạn phước, tất cả phước phần nhất định đều được xây dựng từ đức hạnh.

Thứ hai, “anh em bất hòa, kết bạn vô ích”. Ở trong gia đình cũng không biết yêu thương anh chị em, đùm bọc lẫn nhau, sau đó liệu có khả năng ra ngoài xã hội, ngay lập tức chung sống rất tốt với bạn bè, liệu có đạo lý này không? Phàm chuyện gì cũng phải tấm lòng đi đôi với việc làm, hành vi này ở nhà cũng như vậy, trong tâm cũng như vậy, chắc chắn sẽ không có chuyện bước ra khỏi cửa nhà này liền trở thành một người khác, vậy có khả năng bị dựa thân nên mới như vậy. Trong tình huống thông thường, chúng ta có thể quan sát tâm của một người từ hành vi của người đó, mà hành vi đó chân thật nhất chính là biểu hiện [của họ] trong gia đình. Trước đây chúng ta cũng nhắc tới, Nhật Bản đang tuyển chọn nhân tài, lúc muốn trọng dụng một số trưởng phòng, họ có một pháp bảo, tức là xem người đó có hiếu thuận cha mẹ hay không, lại xem thử họ có chăm sóc vợ con hay không, có yêu thương anh chị em không. Cho nên “anh em bất hòa, kết bạn vô ích”.

Thứ ba, “tâm còn bất thiện, phong thủy vô ích”. Có câu “mệnh do mình tạo, phước tự mình cầu”, mà ruộng phước dựa vào tâm trồng, khi mỗi một niệm của

chúng ta đều là thiện tâm thì đã và đang tích lũy phước phần, công đức của chính mình rồi, cho nên đừng cầu bên ngoài. Tình huống hiện nay có phải là như vậy không? Kinh tế càng không tốt, phong khí bói toán càng thịnh hành, thậm chí hiện tại rất lưu hành việc sửa tên, một khi sửa thì không phải là một người sửa mà cả nhà đều sửa. Cho nên con người hiện nay không hiểu đạo lý, rất đáng thương, bỏ ra một đồng tiền mà không có chút hiệu quả. Mà khi họ tiêu tiền như vậy, xin hỏi đã trở thành tấm gương như thế nào cho thế hệ sau của họ? Mê tín. Lục tổ đại sư Huệ Năng nói, “hết thầy phước điền, chẳng rời tác lòng”, không rời khỏi tâm này của chúng ta, “hãy tìm từ nơi tâm, không gì chẳng cảm thông”. Cho nên chúng ta hãy đầu tư cho sanh mệnh từ căn bản, đừng mê tín, đừng chạy theo những thứ không thật.

Thực ra vật chất bên ngoài thực sự sẽ ảnh hưởng đến trạng thái tâm lý của con người, ví dụ nói, chúng ta tới một căn phòng bừa bộn, tâm tình của bạn có tốt không? Đương nhiên sẽ bị ảnh hưởng. Nhưng mà khi tâm của chúng ta thanh tịnh, tâm của chúng ta cung kính, gặp phải hoàn cảnh tạp loạn như vậy, chúng ta sẽ như thế nào? Nhất định sẽ bắt tay dọn dẹp gọn gàng, vậy thì phong thủy đương nhiên sẽ xoay chuyển theo lòng người. Cho nên dân tộc ta có câu, “đất phước, người có phước ở”, bởi vì khi người có phước ở đất phước, tâm của họ không giống người bình thường, họ biết tiết kiệm phước, biết được yêu tiếc đồ vật, hi vọng cuộc sống có thể sạch sẽ gọn gàng, đương nhiên một khi họ vào ở thì toàn bộ hoàn cảnh liền thay đổi. Cho nên phong thủy cũng là trạng thái động, vận mệnh cũng là trạng thái động, chỉ xem chúng ta dụng tâm như thế nào, chuyển hóa như thế nào.

Thứ tư, “hành vi cử chỉ không đoan chánh, đọc sách vô ích”. Khi lời nói, hành vi của con cái không đoan chánh, nếu như chúng đọc thuộc lòng được Tứ Thư, vậy thì có kết quả thế nào? Tương ứng hay không? Không tương ứng. Cho nên có một đứa trẻ, mẹ em phê bình em, bởi vì em học thuộc rất nhiều sách, ngay lập tức em ấy nói với mẹ: mẹ ơi, mẹ có Ôn, Lương, Cung, Kiệm, Nhượng của Khổng Lão phu tử không? Nếu như mẹ không có thì mẹ cũng không có tư cách nói con. “Hành vi cử chỉ không đoan chánh, đọc sách vô ích”, đọc sách càng nhiều càng ngạo mạn, cho nên nền tảng căn bản của đọc sách là khiêm tốn, là cung kính, tất cả học vấn đều nảy mầm từ tâm hiếu kính, không cảm tốt hai gốc rễ này, sách đọc càng nhiều thì họa hại vô cùng. Cho nên thứ tự đọc sách rất quan trọng, tiên sinh Lâm Tắc Từ cầu học vấn, cũng chỉ ra hai lời khuyên vô cùng trọng tâm, thứ nhất, nhất định phải rèn luyện từ sự hành trì trong cuộc sống của con trẻ, từ hành trì trong cuộc sống, đối với trường

bồi, thậm chí là đối với hết thầy vạn vật đều nên cung kính, sau đó nội hóa trở thành tâm của chúng. Cho nên, điều thứ tư và thứ năm đều là thái độ đọc sách đúng đắn.

Thứ năm là, “kiêu căng ngạo mạn, học rộng vô ích”. Một khi nuôi lớn tâm ngạo mạn thì liền đánh mất đạo nghiệp, cho nên chúng ta cũng phải quan sát con trẻ có luôn khiêm nhượng, luôn khiêm tốn hay không? Điều này rất quan trọng. Ở Hải Khẩu có một em nhỏ, trước đây rất lâu em ấy cũng đã từng học kinh điển hai ba năm, về phương diện này mẹ của em cũng vô cùng cẩn thận nhắc nhở, đứa trẻ này gặp giáo viên nào cũng cung kính cúi chào 90 độ, cũng nhìn ra được sự cúi chào của em đã được nội hóa trở thành tâm của em. Khi mẹ em có chỗ nào không biết trong kinh điển đều gọi em tới, “nào, tới đọc đoạn này cho mẹ nghe”, sau khi đứa trẻ đọc xong, mẹ em cảm ơn em, em cũng rất khiêm tốn cung kính nói, “mẹ không cần khách sáo”, không ngạo mạn.

Có một lần, mấy giáo viên chúng tôi cùng em ấy tới Thâm Quyển, chúng tôi tới đó giảng bài, đứa trẻ này cũng tới nghe giảng. Vừa hay có một hộp bánh quy, trong đó có mười cái, sau khi mọi người chia xong còn dư lại một cái, chín người chia chín cái. Đứa trẻ này ăn xong, vốn đang ở trong phòng, em cảm thấy bánh rất ngon, em bước ra ngoài nói: bánh này ăn rất ngon, có còn không ạ? Chúng tôi nhìn cái bánh còn dư lại, cũng không nói gì. Đứa trẻ này nhìn thấy còn dư một cái bánh, ngay lập tức bước tới, cầm bánh lên, sau đó bước đến trước mặt tôi rồi nói: cái bánh này nên để cho thầy Thái ăn. Sau đó em lại quay về phòng. Thứ nhất, đứa trẻ này không tham ăn chút nào, thứ hai, em ấy còn biết mang bánh cho ai ăn trước, em ấy rất biết chừng mực tiến thoái ứng đối. Cho nên thực tình mà nói, học văn hóa truyền thống chắc chắn sẽ không học thành ngọc, trong những lễ nghi này đều giúp con trẻ vô cùng linh hoạt, biết được biến hóa như thế nào.

Vừa đúng lúc năm ngoái ở Hải Khẩu có một lần diễn tập phòng không, giáo viên cũng không hoang mang, bởi vì mỗi tình huống xuất hiện đều là cơ hội giáo dục. Cho nên ngay lập tức giáo viên nói với học sinh: lúc diễn tập phòng không, các em nên mang những đồ dùng cần thiết, những đồ còn lại đừng nên mang quá nhiều. Nhìn thấy các em nhỏ bắt đầu thu dọn hành lý. Có một số em chuẩn bị một túi lớn, không nhắc lên nổi, có thể nhìn ra được nội tâm của đứa trẻ này như thế nào? Rất không có cảm giác an toàn. Còn em nhỏ này, em ấy không chuẩn bị đồ đạc gì, chạy tới một nơi mở ngăn kéo ra, trong ngăn kéo đó để một bức tranh của Khổng lão phu tử, em ấy nhìn thầy giáo của mình rồi nói: thầy ơi, bức tranh này nên mang theo!

Ngay lúc đó thầy giáo của em ấy cảm động tới mức sắp rơi lệ. Thừa các bạn, vào thời khắc nguy cấp, ý nghĩ đầu tiên của em ấy là mang theo tranh của Khổng lão phu tử, tin rằng cuộc đời sau này của em ấy, đối mặt rất nhiều thách thức, lời dạy bảo của Khổng phu tử nhất định sẽ xuất hiện trong đầu em ấy, tiếp đó từ những thái độ này mà đối nhân xử thế. Cho nên hai điều này, chúng ta thân làm trưởng bối cũng phải thận trọng mà xây dựng thái độ học tập đúng đắn cho con trẻ.

Tiếp theo, làm việc sai trái, thông minh vô ích. Khi làm việc không tuân theo chánh đạo, không tuân theo lời dạy bảo của Thánh Hiền, chỉ là giờ trò khôn vặt, vậy thì sớm muộn cũng sẽ xảy ra chuyện. Rốt cuộc thì điều quan trọng nhất khi làm việc vẫn là phải có đức, có phước phần, mặc dù dùng khôn vặt có thể nhất thời có được chút lợi ích nhỏ, nhưng cuối cùng tổn hại phước báo, sau cùng vẫn là thất bại. Cho nên tham lam chút lợi ích nhỏ cũng giống như “ném mật trên dao”, nhìn thấy mật ong rất ngọt, nhưng mật ong này lại nằm ở mặt trước một con dao, mặc dù chúng ta ném thử một chút thực sự rất ngon ngọt, nhưng mà sau đó lưỡi có thể bị thương, bị cắt mất. Nhưng mà thưa các bạn, con cái chúng ta hiện nay lý trí nhiều hay là khôn vặt nhiều? Khôn vặt. Cho nên đừng khích lệ con trẻ khôn vặt, rất nhiều con trẻ giờ trò khôn vặt, người lớn còn cười ha ha vui vẻ, có hay không? Cho nên giáo dục phải nhạy bén, lúc con trẻ không thành thật, chúng ta vẫn phải nghiêm khắc dẫn dắt.

Có một số ông bà nội, bế cháu trên tay, đứa bé không hiểu chuyện, tát ông bà một cái, bà nội còn cười vui vẻ nói: xem này, cháu tôi đánh tôi. Đứa cháu nhìn thấy bà cười như vậy, má trái đã tát rồi, tát thêm một cái vào má phải. Đây đều là chưa đủ nhạy bén giáo dục, điều này đáng để người làm trưởng bối như chúng ta thận trọng. Bởi vì khả năng phán đoán đúng sai của con trẻ vẫn chưa hình thành, nên dạy chúng cư xử theo phép tắc, chúng ta nhất định phải uốn nắn một số hành vi đúng cho chúng, khi chúng quen thuộc thì sẽ trở nên tự nhiên, thành tự nhiên rồi thì có thể tuân theo quy tắc. Công phu này không bắt đầu làm từ khi còn nhỏ, sau khi trưởng thành rất khó xoay chuyển. Đương nhiên nếu như chúng đã trưởng thành, lúc này chúng ta cũng phải lấy mình làm gương, dùng chân thành, dùng đức hạnh để chuyển hóa, gọi là “mắt bò mới lo làm chuồng cũng chưa muộn”.

Thứ bảy, thời vận không thông, vọng cầu vô ích. Khi thời điểm nhân duyên chưa chín muồi, chúng ta vẫn gượng ép muốn làm, có thể sẽ mệt chính mình, cũng làm người khác mệt theo. Cho nên khi thời điểm nhân duyên chưa đầy đủ, chúng ta nên tịnh tâm để nâng cao năng lực của chính mình, đợi thời điểm nhân duyên chín

muối mới phát huy thật tốt, thành tựu chuyện này thật tốt. Cho nên con người cũng phải biết co biết duỗi, biết co càng thấp thì lần sau cơ duyên tới liền có thể duỗi càng cao.

Thứ tám, chẳng giữ nguyên khí, uống thuốc vô ích. Thân thể khỏe mạnh không chỉ dựa vào đồ ăn, bác sĩ, càng quan trọng hơn là phải dựa vào bản thân đừng chà đạp thân thể. Nếu không cho dù bạn có tiền tài nhiều đến mấy cũng không thể có được thân thể khỏe mạnh.

Thứ chín, trộm cắp của người, bố thí vô ích. Vào những năm đầu thời Dân Quốc có một câu chuyện, đó là có một người tham ô một khoản tiền vào cuối thời nhà Thanh, khiến cho rất nhiều nạn dân chết đói. Sau đó tới thời Dân Quốc, có thể là người này nội tâm vô cùng hoảng sợ, hối hận, cho nên lại mang tiền đi bố thí rất nhiều, người dân địa phương cảm thấy người này là một đại thiện nhân. Nhưng sau đó người này chết rất thảm, lại đọa xuống địa ngục, bởi vì người này “trộm cắp của người”, mà “trộm cắp của người” lại khiến quá nhiều người gặp tai ương, cho dù sau đó người này lại bố thí, cũng không thể bù đắp được tội nghiệp đã tạo trước đó. Cho nên chúng ta thực sự phải luôn giữ tâm này, không được có ý nghĩ chiếm lợi của người khác, có câu “thiệt thời là phúc”, biết buông bỏ, biết nhường nhịn mới có thể khiến cho cuộc đời càng đi càng thăng thang, mà phúc phần, phúc báo tốt nhất là hưởng thụ khi về già, đó mới là phúc phần thật sự. Cho nên thưa các bạn, nếu như hiện nay chúng ta vẫn còn rất trẻ, phải nỗ lực tạo phúc cho xã hội, đừng nên hiện tại mới hơn ba mươi tuổi đã ở đó tìm xem thôn Di Đà ở đâu mới tốt! Phải phúc huệ song tu. Người trẻ tuổi có phúc, tuổi già sớm muộn gì Phật Bồ Tát cũng có sắp xếp, hiện tại không cần lo lắng chuyện này, đây là điều thứ chín, “trộm cắp của người, bố thí vô ích”.

Điều cuối cùng, dâm tà phóng túng, âm đức vô ích. Dục vọng, lời nói hành vi của chúng ra vô cùng sai lầm, tạo rất nhiều tội nghiệp, cho dù tổ tiên có âm đức nhiều đến đâu, cũng sẽ bị tổn hại hết trong khoảng thời gian ngắn. Đây là “mười điều vô ích” của tiên sinh Lâm Tắc Từ, giúp chúng ta kinh doanh cuộc đời đều phải nắm lấy căn bản, có câu “quân tử chăm lo cái gốc, gốc vững thì đạo đức sanh”. Cho nên “hiếu đễ là gốc của đức nhân”, căn bản làm người là hiếu đễ, “mười điều vô ích” của Lâm Tắc Từ cũng là bắt đầu cắm rễ từ hiếu đễ.

Cho nên “thân nhân”, hết thấy người việc vật đều là người thầy rất tốt của chúng ta, muốn cho con trẻ có năng lực phán đoán thân cận người có nhân đức thì

cũng phải hạ thủ từ đức hạnh của chúng, chỉ cần chúng có đức hạnh, chúng sẽ có thể biết lấy hay bỏ, nhận thức lẽ đúng sai thiện ác và tốt xấu. Có một nhóm trẻ em khoảng sáu bảy tuổi, có một buổi tối thầy giáo hỏi chúng, thế nào là tâm tốt? Thế nào là tâm xấu? Sáu đứa trẻ này có một cuộc thảo luận, để tôi đọc cho mọi người nghe. Chúng ta xem thử tư tưởng, quan niệm của con trẻ đã học kinh điển khoảng hai năm như thế nào?

Tâm tốt là gì? Một em học sinh nói, “bản thân muốn lấy một món đồ, nhưng nếu người khác muốn thì nhường cho họ”, đây là căn bản để đoạn trừ keo kiệt tham lam; thứ hai, “hiếu thuận cha mẹ, đi học chuyên tâm, cung kính người khác là tâm tốt”. Những lời này không hề thêm bớt chữ nào, đều là nguyên văn lời chúng nói ra. Đứa trẻ thứ ba nói, “cung kính đối với Phật, tâm làm được Đệ Tử Quy là tâm tốt”; đứa trẻ thứ tư nói, “làm được từ chương một tới chương mười tám của Hiếu Kinh, nghe lời thầy cô, tâm làm được Thường Lễ Cử Yếu là tâm tốt”. Thưa các bạn, từ đoạn này chúng ta cũng biết được hiện tại chúng đang học những gì? Hiếu Kinh và Thường Lễ Cử Yếu. Hơn nữa từ câu trả lời của các em nhỏ này, chúng ta có thể hội được, chúng nhấn mạnh điều gì đối với học vấn không? Phải làm được, bạn xem các em nhỏ đều nhấn mạnh điều này.

Tiếp đó, đứa trẻ tiếp theo nói, “tâm trí huệ là tâm tốt”; tiếp theo, “tâm làm việc tốt là tâm tốt”; còn có một đứa trẻ viết, “tâm làm việc không cần thúc giục là tâm tốt”. Cho nên con trẻ đã biết nhìn tâm của chúng, khi cha mẹ gọi chúng, chúng không kiên nhẫn đi tới hay là chủ động đi tới? Những chuyện nên làm, là bản thân chủ động làm, hay là cần người khác tới thúc giục? Chúng có thể quan sát từ trong cuộc sống này, và [quan sát] cả tâm của chính mình. Mỗi tuần thầy cô giáo cũng chép một câu cho chúng, xem như là thái độ làm việc làm người, trong đó có một câu là, “chuyện bản thân có thể làm, tuyệt đối không phiền người khác; chuyện bản thân nên làm, tuyệt đối không làm người khác bận tâm”. Có thể câu của tuần này có ảnh hưởng tới đứa trẻ này, cho nên em ấy nhắc tới làm việc không cần thúc giục. Đứa trẻ tiếp theo nói, “tâm bốn mươi tám nguyện độ chúng sanh là tâm tốt”, cho nên đứa trẻ này từng đọc qua kinh Vô Lượng Thọ. Đứa trẻ tiếp theo nhắc tới, “biết đó là việc tốt thì đi làm”; tiếp theo, “tâm biết đạo lý là tâm tốt”. Đọc đến chỗ này, chúng ta có cảm giác đối mặt với tương lai tương đối có chút tin tâm không? Giang sơn đời đời đều có hiền nhân xuất hiện.

Tiếp theo nói tới tâm xấu. Bạn nhỏ nói, “tâm không giúp đỡ người khác là tâm xấu”. Em tiếp theo nói, “tâm lừa gạt người khác, lãng phí là tâm xấu”. Sau đó lại nhắc tới lãng phí thế nào? Lãng phí điện, nước, sanh mạng, vật phẩm, cuộc đời, thời gian. Đứa trẻ này, tôi tới Thâm Quyển giảng bài, em ấy gần như đều đến nghe, hơn nữa có lúc còn nghe tới mức ở đó cười ha ha. Tôi nhớ có một lần thảo luận chuyện tu học với các đồng tu, chúng tôi có nhắc tới thầy Lý Bình Nam từng nói với học trò, “con học Phật thì đời này phải làm Phật”, vô cùng kiên định, chắc chắn. Sau khi đứa trẻ này nghe được, em ấy liền nói: thầy ơi, học Phật không làm Phật thì học làm gì? Cho nên con trẻ rất đơn thuần, cũng rất thẳng thắn, chúng ta không cần làm quá phức tạp.

Em tiếp theo nói, “nhục mạ người khác là tâm xấu”. Còn có, “nói đùa quá mức, họa từ miệng ra, đây là tâm xấu”; tiếp theo, “tâm oán hận người khác là tâm xấu”; tiếp theo “tâm vì bản thân không vì người khác, tâm tức giận là tâm xấu”, “người khác đối tốt với họ, họ đối xử không tốt với người đó, người không biết báo đáp, vong ân phụ nghĩa, như vậy là tâm xấu”; tiếp theo, “tâm ghi hận là tâm xấu”. Thưa quý vị đồng tu, nếu chúng ta dùng Đệ Tử Quy đối chiếu một chút [thì thấy], chúng thường để trong lòng câu “ân phải báo, oán phải quên”, “mình có tài - chớ dùng riêng”, đều là lời dạy bảo. Tiếp theo nói tới, “tâm hẹp hòi là tâm xấu”, “người khác chỉ ra khuyết điểm, lại khẳng khẳng làm sai là tâm xấu”. Cho nên “nghe khen sợ - nghe lỗi vui - người hiền lương - dần gần gũi”, đám trẻ này chỉ cần người khác chỉ ra lỗi lầm của chúng, chúng sẽ nói với họ: cảm ơn bạn chỉ ra khuyết điểm của mình. Đúng lúc khi đó chúng tôi ra ngoài diễn giảng trở về, có một giáo viên nêu ra lỗi lầm của một học sinh, ngay lập tức em học sinh này cúi người với thầy giáo, chúng tôi đều cảm thấy rất xấu hổ ngay tại chỗ, thật sự là hậu sinh khả úy.

Em tiếp theo nói, “không có tâm yêu thương, tâm hại người khác là tâm xấu”. Tiếp theo, “không có tâm từ bi, biết nên làm việc tốt, nhưng vẫn làm chuyện xấu, đây là tâm xấu”; tiếp theo, “không cung kính với hình của Khổng Tử là tâm xấu”. Bởi vì chúng vừa bước vào cửa, treo tranh của Khổng lão phu tử, chúng đều nói: Thưa Khổng lão phu tử, con trở về rồi ạ. Đây gọi là “việc người chết - như người sống”. Tiếp theo nói, “tâm sợ khổ cực là tâm xấu”. Bởi vì có một tuần giáo viên viết rằng, “sợ chịu khổ, chịu khổ cả đời; không sợ chịu khổ, chịu khổ một thời”, những thái độ cuộc đời đúng đắn này xác thực cảm thấy từ nhỏ là tốt nhất. Tiếp theo, “tâm không cung kính Phật là tâm xấu”, còn có, “ngoài mặt làm chuyện tốt, trong lòng làm chuyện xấu”, chúng xem việc quán tâm là quan trọng, biết tu từ khởi tâm động

niệm. Tiếp theo “tâm không hiểu thuận cha mẹ là tâm xấu”, “tâm phá hoại là tâm xấu”. Tiếp theo nói, “mẹ không biết liền nói mẹ ngốc là tâm xấu”; “không làm được Đệ Tử Quy là tâm xấu”, “vốn có thể làm được nhưng lại cứ nghĩ không làm được là tâm xấu”. Tiếp theo nói, “điều mình không thích mà làm cho người là tâm xấu”.

Thưa các bạn, bạn đừng xem thường những em nhỏ này, những em nhỏ này hiện nay có thể cầm “Đức dục khóa bản” giảng bài cho chúng ta nghe, bởi vì văn ngôn văn chỉ cần tiếp xúc trong thời gian dài thì sẽ rất quen thuộc. Mà ngộ tánh của con trẻ cũng rất mạnh, đứa trẻ này, có một ngày chúng tôi giảng đến, “học như bơi thuyền ngược nước, không tiến ắt lùi”, em ấy nói với mẹ mình: mẹ ơi, học như đạp xe lên dốc, không tiến ắt lùi. Cho nên con trẻ thực sự “vốn có bản giác”, chúng ta chỉ cần tận tâm tận lực dạy thì chúng nhất định có thành tựu tốt. Em tiếp theo nói, “nói chuyện lớn tiếng, làm phiền người khác là tâm xấu”. Em tiếp theo nói “nếu che giấu - lỗi chồng thêm, cho nên tâm che giấu là tâm xấu”. Khi chúng ta luôn có thể dùng Đệ Tử Quy, dùng Thập Thiện Nghiệp làm tiêu chuẩn thì có thể phán đoán tốt xấu đúng sai, cũng có thể có năng lực để chọn lựa, người như thế nào đáng để chúng ta học tập noi theo, người như thế nào nên kính trọng mà lánh xa.

Chúng ta cũng thấy được, thời mạt pháp, tà sư thuyết pháp như cát sông Hằng. Nhưng quý vị đồng tu, chỉ cần con người từng học qua Đệ Tử Quy thì tà sư thuyết pháp không có tác dụng với họ. Nhưng tà sư cũng rất lợi hại, họ nói một trăm câu, chín mươi câu là thật, mười câu là giả, nhưng 10 câu này có thể khiến cho người ta vạn kiếp bất phục. Cho nên chúng ta hiểu được tình huống thực tế này, chúng ta cũng vô cùng sốt ruột, hi vọng mau chóng phổ biến Đệ Tử Quy. Bởi vì khi tâm của con người trống rỗng, tà sư rất dễ dàng xâm nhập, lúc này phải mau chóng xây dựng lý trí. Rất nhiều người rất có tâm hướng đạo, chỉ bởi vì không có nhân duyên gặp được chánh pháp, khi họ gặp phải tà pháp còn cảm thấy tà pháp là chánh, còn vì tà pháp mà muốn kết thúc tánh mạng, tâm hướng đạo như vậy có mãnh liệt không? Mãnh liệt! Chúng ta có tâm như họ không? Không có! Đúng vậy! Nhưng họ không có duyên. Cho nên chúng ta phải mau chóng phổ biến Đệ Tử Quy, Thập Thiện Nghiệp, kinh Vô Lượng Thọ, có thể cứu vận mệnh của một người, của một gia đình, cũng có thể thành tựu nhân duyên đời này thành Phật của một người.

Chúng ta tiếp tục học chương thứ bảy của Đệ Tử Quy, “dư lực học văn”. Phía trước nói đến đều là thái độ làm người, làm việc đúng đắn, đương nhiên Lễ Ký nói, “Khúc Lễ nói: không gì không cung kính”, đối với hết thảy người việc vật đều phải

cung kính, đối với học vấn cũng phải cung kính đối đãi. Học tập như thế nào mới là tâm thái đúng đắn, chúng ta có thể thâm nhập chương này để nghiên cứu thảo luận. Trước tiên học tốt việc “làm người”, còn có thời gian rảnh thì nhất định phải “thâm nhập kinh tạng”, người xưa nói, “văn để truyền đạo, văn để hiểu rõ đạo”, văn chương quan trọng nhất là phải viết ra chân tướng vũ trụ nhân sinh, nhằm để lợi ích cho người đời sau. Con người hiện nay viết văn chương là dùng tâm như thế nào? Đa phần ý nghĩ đầu tiên là nghĩ có thể kiếm được bao nhiêu tiền bản quyền. Khi suy nghĩ của họ vì lợi ích của chính mình, xin hỏi sách mà họ viết ra có tương ứng với tánh đức hay không? Không tương ứng. Cho nên chúng ta cũng phải biết phán đoán sách. Quyền sách mà chúng ta xem hôm nay, sau khi xem xong phát hiện rất nhiều lỗi lầm của bản thân, cũng biết chỗ hạ thủ, ngay lập tức có thể làm thế nào nâng cao bản thân, quyền sách này rất đáng để chúng ta đọc.

Cho nên quý vị đồng tu, chúng ta hồi tưởng một chút, khi lần đầu tiên chúng ta nhìn thấy quyển Nhận Thức Phật Giáo của sư trưởng, bạn xem xong cuốn sách này thì nội tâm thế nào? Pháp hỷ sung mãn, nhìn thấy lỗi lầm, cũng hiểu được chỗ hạ thủ ở đâu. Rất nhiều sách sau khi xem xong, chỉ cảm thấy học vấn của tác giả thật giỏi, sau đó bạn không biết phải bắt đầu từ đâu. Vậy chúng ta cùng xem thử, lời văn của sư trưởng nhìn có vẻ đơn giản, ngoài ra lời văn của một người viết ra, có thể khiến người khác cảm thấy trình độ rất cao thâm, nhưng thật sự có thể đạt được lợi ích là quyển sách nào? Là Nhận Thức Phật Giáo. Cho nên trọng tâm ở chỗ nào? Trọng tâm ở người giảng kinh, người viết sách, ý nghĩ của họ là muốn phô trương học vấn, hay là niệm niệm lợi ích chúng sanh? Khi họ niệm niệm lợi ích chúng sanh, họ nhất định sẽ quan sát căn cơ của chúng sanh. Sư trưởng có tâm như vậy mới có thể giảng kinh giáo khiến mỗi người chúng ta đều nhận được lợi ích.

Chúng ta chọn sách, nhất định phải chọn những quyển sau khi xem xong bản thân có thể đạt được lợi ích, biết được làm thế nào áp dụng. Nếu không chúng ta có rất nhiều đồng học, bạn bè cũng rất thích đọc sách, tới nhà của họ, trên kệ đều xếp đầy sách. Quý vị đồng tu có người bạn nào như vậy không? Nhưng mà rất kỳ lạ, đọc càng nhiều thì tư tưởng càng phức tạp. Rất nhiều người bệnh trầm cảm đều đọc rất nhiều sách, người không đọc sách mấy lại không bị bệnh trầm cảm, có khuynh hướng này không? Cho nên thời đại này rất đáng để chúng ta suy ngẫm. Tôi từng hỏi qua đồng tu, tôi nói một nhà tâm lý học, 40 tuổi viết một cuốn sách, 60 tuổi lại viết một cuốn sách, bạn muốn xem cuốn nào? Là cuốn viết năm 60 tuổi hay là 40 tuổi? Quý vị đồng tu, xem cuốn nào? Thời đại này của chúng ta, trước khi có năng lực phán

đoán, không biết đã đọc qua bao nhiêu tà tri tà kiến, thật đáng thương! Chúng ta đừng đem sự hối tiếc này truyền lại cho thế hệ sau của chúng ta. Tôi cũng có người bạn học triết học, trong quá trình học triết học, trong tâm của anh ấy đều không nắm được cây thước phải trái đúng sai, càng học trong tâm càng hoang mang.

Quý vị đồng tu, rất nhiều người nói đọc sách của người này viết lúc 60 tuổi, bởi vì cuộc đời ông ấy tương đối có kinh nghiệm. Vậy nếu 80 tuổi ông ấy lại viết một cuốn, bạn muốn xem cuốn nào? Hơn nữa rất nhiều nhà tâm lý viết cuốn sách sau thì phủ định lý luận của cuốn sách trước, có hay không? Có! Bạn đã đặt cược cuộc đời của mình vào họ, kết quả là 20 năm sau họ nói, “xin lỗi, tôi nói sai rồi”. Vậy bạn có thể thanh lọc những thứ trong đầu không. Lại dạy những thứ này cho con của bạn, vậy thì không cách nào xoay chuyển lại được nữa, cho nên không thể không thận trọng! Tuổi tác càng lớn không có nghĩa là càng có trí huệ, bởi vì xã hội này là một lò nhuộm lớn, ngược lại người 20 tuổi thì tương đối đơn thuần. Thứ mà tâm lý học coi trọng, đó là ý thức, là tình thức, có xoay chuyển như thế nào trong tình thức thì cũng đều là vọng tâm, không thể đề khởi lý trí được, cho nên đều là giải quyết triệu chứng.

Quý vị đồng tu, chúng ta từ mọi góc độ tìm hiểu sự khác biệt giữa phương đông và phương tây là ở đâu? Tư duy của người Trung Quốc xem trọng việc “giải quyết cái gốc”, cho dù là Đông Y, hay là đạo đức học vấn, hoặc là thái độ làm người đều là theo đuổi chỗ này. Phương tây họ theo đuổi là chủ nghĩa công danh lợi lộc, mau chóng đạt được hiệu quả, cho nên đó là “giải quyết triệu chứng”; bất luận là về mặt y học, hay là giải quyết vấn đề của doanh nghiệp, thậm chí là viết theo góc độ tâm lý học. Có câu “vạn pháp do tâm”, khi thứ mà tâm truy cầu là tình thức, thì tự nhiên xuất hiện ra chính là kết quả này; nhưng nếu tâm là lý trí, là phát triển theo chân tâm, chân tánh thì hành vi, học vấn thể hiện ra sẽ không giống như vậy. Rất đáng tiếc, bởi vì người Trung Quốc hơn 100 năm thời cận đại không còn thâm nhập trí huệ của tổ tiên, cho nên đánh mất tâm tự tin, đều cảm thấy mặt trăng của nước ngoài tròn hơn, thế nên nhất định phải mau chóng xoay chuyển lại tình thế.

Cho nên đọc sách phải thận trọng, thực ra hiện nay chúng ta xem sách cũng không cần phiên nào, bởi vì sư trưởng đã giảng kinh 47 năm rồi, đời này của chúng ta cũng đọc không hết. Chỉ cần chúng ta duy trì việc thâm nhập kinh giáo, làm tốt “một môn thâm nhập, trường kỳ huân tu”, tin rằng nhất định sẽ phiên nào nhẹ, trí huệ tăng. Cũng do bởi chúng ta hiểu được tình huống của xã hội hiện tại, cho nên

chúng ta luôn phải mang theo pháp bảo bên mình. Chỉ cần người khác tiếp nhận những tư duy đúng đắn này, phải mau chóng giúp họ tiếp tục huân tập, họ mới có thể có nhân duyên tiếp tục tìm hiểu chân tướng sự thật, chúng ta cũng có thể làm tăng thượng duyên của họ, từ trong đó quan tâm, giúp đỡ họ. Khi chúng ta giới thiệu Phật pháp cho một người bạn, chúng ta cũng phải cung kính, chân thành, gọi là tiền Phật phải tiền tới tây thiên, khích lệ họ một chút, thúc đẩy họ một chút.

Quý vị đồng tu, bạn đừng thấy thái độ của họ rất tiếp nhận, bạn liền một lần đưa cho họ mười cuốn sách; họ vừa xem mười cuốn sách này, tìm đều đập vô cùng nhanh. Trước tiên chúng ta có thể đưa cho họ một hai cuốn sách cơ bản trước, khi họ thật sự biết được lợi ích vô cùng, khởi lên sự hứng thú thì tự nhiên chúng ta lại tặng những cuốn sách này cho họ; thậm chí là nói cho họ biết địa chỉ của Tịnh Tông học viện, Tịnh Tông học hội, họ tự mình có thể đi thỉnh pháp bảo. Chúng ta xem kinh văn, chúng ta đọc một chút:

“Không gắng làm - chỉ học văn – chỉ bề ngoài - thành người nào; nếu gắng làm – không học văn - theo ý mình – mù lẹ phải”

Thực ra đoạn này tương ứng với lời dạy bảo trong “Hoa Nghiêm Kinh Sớ Sao”, trong Sớ Sao có nhắc đến “có giải không hành, tăng trưởng tà kiến; có hành không giải, tăng trưởng vô minh”. Chúng ta cùng xem, “không gắng làm, chỉ học văn”, có giải không hành, tăng trưởng tà kiến, một khi sanh khởi ngạo mạn còn cảm thấy bản thân cao hơn người một bậc. Nhưng “chỉ gắng làm, không học văn”, tức là có hành không giải, “theo ý mình, mù lẹ phải”, vậy thì đó là ngu si, tăng trưởng vô minh. Cho nên học tập rất quan trọng, nhất định phải giải hành tương ứng, từ đây chúng ta bước vào thái độ học tập.

Quý vị đồng tu, trong khóa học chúng ta cũng nhiều lần nhắc đến, nên học tập như thế nào mới có thể đạt được lợi ích. Học tập đầu tiên coi trọng điều gì? Quý vị đồng tu, chúng ta hãy tăng thêm khóa học tám ngày, nếu không tôi sẽ áy náy! Điều quan trọng nhất của học tập là gì? Nhà Phật của chúng ta nói, “chúng sanh vô biên thế nguyện độ”, nhà Nho nói “học quý ở chỗ lập chí”! Quý vị đồng tu đã lập chí chưa? “Chí” cũng giống như mục tiêu cuộc đời của một người, bạn lập mục tiêu rõ ràng thì mỗi bước đi mới có giá trị. Nếu như không có mục tiêu, đi một khoảng thời gian, sau đó mới biết cuộc đời như vậy không đúng, nên đi theo hướng kia, bạn đã đi ngược hướng, còn phải đi vòng trở lại. Cho nên lập chí rất quan trọng.

Đối mặt với thời cuộc, với tình huống của đất nước, xã hội hiện nay, chúng ta cũng thể hội sâu sắc là khá hỗn loạn, mà sự an định của xã hội mới có thể giúp đạo nghiệp của thế gian pháp và xuất thế gian pháp thành tựu, gọi là tâm an thì đạo mới có thể hưng thịnh. Hiện nay bởi vì cục diện quốc tế khá biến động, chúng ta cũng cảm nhận sâu sắc rằng “tổ chim đã rơi thì không trứng nào nguyên vẹn”, hiện nay trên trái đất nơi nào có xung đột, bắn bom hạt nhân, chúng ta đều có thể sẽ cùng chết chung. Cho nên lúc này chúng ta phải giữ tâm trách nhiệm nên có của người trái đất, phải tới hóa giải kiếp nạn hiện nay. Làm thế nào hóa giải? Đương nhiên “dựng nước quản dân, dạy học làm đầu”. Quân sự, chính trị, kinh tế của thời đại này, những nhân tố này đều không cách nào hóa giải, chỉ có dựa vào sức mạnh của giáo dục để chuyển hóa lòng người.

Giáo dục phải bắt đầu từ chỗ nào? Khi chúng ta tỉ mỉ tư duy như vậy, thì có thể tìm ra được đáp án; tìm được đáp án, chúng ta phải mau chóng làm. Chính là bắt đầu làm từ hiếu đạo, hiếu đạo là điểm khởi đầu của tâm yêu thương, là điểm khởi đầu của tánh đức. Khi chúng ta một đời này có thể duy trì thật tốt hiếu đạo “cha con có tình thân”, lại mở rộng hơn, đặt mình vào vị trí người khác hơn nữa, có thể yêu thương tất cả mọi người, thậm chí là yêu thương tất cả chúng sanh, xem tất cả chúng sanh đều là “cha mẹ đời quá khứ” của chính mình, thậm chí xem là “chư Phật tương lai”, hiếu tâm này phát triển đến cùng cực chính là nhập cảnh giới của Phật.

Chúng ta nếu có thể mở rộng hiếu tâm “cha con có tình thân” này tới tất cả chúng sanh, như vậy thì tâm yêu thương không ngừng mở rộng; một người mà tâm yêu thương không ngừng mở rộng thì cũng phải bắt đầu làm từ loại trừ tập tánh của bản thân. Nhà Nho cũng nói cho chúng ta phương pháp tu học, phải bắt đầu từ “cách vật, trí tri”, khi chúng ta có thể trừ bỏ được sự truy cầu vật dục, thì mới có thể thành ý, chánh tâm. Mà vật dục không có gì ngoài phân biệt, chấp trước, còn có đối lập với người khác, chúng ta chỉ cần đối lập với người khác thì sẽ không có khả năng toàn tâm yêu thương quan tâm người khác, cho nên trước tiên phải trừ bỏ đối lập ở trong nội tâm. Mỗi ngày chúng ta luôn phải quán chiếu bản thân, còn có người nào mình không thể nhẫn nhịn? Còn có người nào mình không thể tiếp nhận? Chỉ cần loại trừ đối lập thì từ trong chân tâm của chúng ta có thể hiển lộ sự bình đẳng đối với tất cả mọi người.

Khi chúng ta có tâm như vậy, lại có thể bắt đầu phổ biến mở rộng từ cha con có tình thân, từ Đệ Tử Quy, tin rằng cho dù là dân tộc, ngôn ngữ khác nhau đều có

thể cảm nhận được tâm yêu thương của chúng ta. Bởi vì Đệ Tử Quy vô cùng cụ thể, tin tưởng mỗi dân tộc khác nhau, chỉ cần họ tiếp thu, chỉ cần họ bắt đầu thực hành, nhất định sẽ có được lợi ích về pháp rất lớn, gốc rễ này cũng sẽ bắt đầu sinh trưởng ở những đất nước khác nhau. Được rồi, tiết học hôm nay của chúng ta tới đây thôi, cảm ơn mọi người!